

Františkovo slovo

č.84

Jedině jsme-li milováni, můžeme milovat

Radost v rodině není nahodilá a nenadálá

Neztrácejme důvěru v rodinu

Účastníky setkání mládeže pořádaného komunitou Taizé pozdravil papež

Bratr Alois: nenechme se hypnotizovat strachem

Poutní trasy po jubilejním Římě

Vánoce Svatého roku milosrdenství

Papež k dětským chrámovým sborům: Ve světě trvá boj mezi d'áblem a Bohem

Dobro vždycky vítězí, i když se může zdát slabší

Pán mění realitu zevnitř, trpělivostí a láskou

Víra může otevřít nové cesty rozumu i politickému vyjednávání

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Jedině jsme-li milováni, můžeme milovat

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Slavíme dnes svátek svatého Štěpána. Památka prvního mučedníka následuje bezprostředně po slavnosti Narození Páně. Včera jsme rozjímalí o milosrdné Boží lásce, která se pro nás stala tělem; dnes vidíme koherentní odpověď Ježíšova učedníka, který dává svůj život. Včera se Spasitel narodil na zemi, dnes se narodil pro nebe Jeho věrný svědek. Včera stejně jako dnes se ukazují temnoty odmítání života, ale ještě silněji září světlo lásky, která přemáhá nenávist a představuje nový svět.

Dnešní čtení ze Skutků apoštolů podává jeden zvláštní aspekt, který přibližuje svatého Štěpána Pánu. Je to jeho *odpuštění, které dal před smrtí* ukamenováním. Ježíš přibitý na kříži řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí“ (Lk 23,34) a podobně Štěpán „klesl na kolena a hlasitě zvolal: »Pane, nepřičítej jim tento hřích«“ (Sk 7,60). Štěpán je tedy *mučedník, což znamená svědek, protože jedná jako Ježíš. Pravým svědkem je totiž ten, kdo jedná jako On: kdo se modlí, má rád, rozdává, ale především odpouští, protože odpuštění, jak plyne z významu italského slova *perdono* je nejvyšší dar.*

Mohli bychom se však ptát: k čemu je odpuštění? Je to jen dobrý skutek anebo něco přináší? Odpověď nacházíme právě ve Štěpánově mučednictví. Mezi těmi, kterým vyprošoval odpuštění, byl mladík jménem Šavel, který pronásledoval církev a snažil se ji zničit (srov. Sk 8,3). Šavel se krátce poté stal Pavlem, velkým světcem a apoštolem národů. Obdržel Štěpánovo odpuštění. Můžeme říci, že Pavel se zrodil z milosti Boží a Štěpánova odpuštění.

Také my se rodíme z Božího odpuštění. Nejenom ve křtu, ale pokaždé, když je nám odpuštěno, naše srdce se obrozuje, je *znovuzrozeno*. Každý pokrok v životě víry je vtiskem božského milosrdenství. Neboť jediné, jsme-li milováni, můžeme milovat. Pamatujme si to, je to užitečné. **Chceme-li pokročit ve víře, je zapotřebí především přijmout Boží odpuštění;** setkat se s Otcem, který je ochoten odpustit všechno a vždycky a který právě odpuštěním hojí srdce a oživuje lásku. Nikdy nesmíme přestat prosit o Boží odpuštění, neboť jediné, je-li nám odpuštěno a pocítíme-li odpuštění, učíme se odpouštět.

Odpouštět však není snadné, je vždycky velmi obtížné. Jak můžeme následovat Ježíše? Odkud začít odpouštět malá či velká příkoří, která denně zakoušíme? Především *od modlitby, jako svatý Štěpán. Začíná se od vlastního srdce. Modlitbou můžeme čelit zlosti, kterou zakoušíme, když toho, kdo nám způsobil zlo, svěřujeme Božímu milosrdenství:* „Pane, prosíme tě za něho, za ni!“ Vzápětí zjistíme, že tento vnitřní boj o odpuštění očišťuje od zla a modlitba a láska nás vysvobozují z vnitřních okovů zášti. Je velice ohavné žít v zášti! Každý den máme příležitost cvičit se v odpouštění a prožívat gesto, které je tak vznešené, že přibližuje člověka k Bohu. Jako náš nebeský Otec stáváme se také milosrdnými, protože v odpuštění *přemáháme zlo dobrem*, proměňujeme nenávist v lásku a tak přispíváme k čistšímu světu.

Panna Maria, již svěřujeme ty, kteří jako svatý Štěpán ve víře trpí pronásledováním – a je jich bohužel mnoho, tedy naše četné dnešní mučedníky - ať orientuje naši modlitbu, abychom přijímali i dávali odpuštění. Přijímali i dávali odpuštění.

Radost v rodině není nahodilá a nenadálá

Drazí bratři a sestry, dobrý den! V atmosféře radosti, která je Vánocům vlastní, slavíme tuto neděli svátek Svaté Rodiny. Myslím na velké setkání rodin ve Filadelfii letos v září, na spoustu

rodin, které jsem potkal během apoštolských cest a na rodiny v celém světě. Rád bych je všechny s uznáním a sympatiemi pozdravil, zvláště nyní, kdy je rodina vystavena nepochopení a různorodým těžkostem, které ji oslabují.

Dnešní evangelium vybízí rodiny, aby přijali světlo naděje, které vychází z Nazaretského domu, kde se v radosti rozvinulo dětství Ježíše, který – jak říká sv. Lukáš – „prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí“ (2,52). Rodina Ježíše, Marie a Josefa je pro každého věřícího a zvláště pro rodiny autentickou školou evangelia. Tady obdivujeme naplnění božského plánu učinit rodinu zvláštním společenstvím života a lásky. Tady se učíme, že každá křesťanská rodina je povolána být „domácí církví“, aby vyzařovala evangelní ctnosti a stala se kvasem dobra ve společnosti.
Typické rysy Svaté Rodiny jsou usebranost a modlitba, vzájemné porozumění a úcta, obětavost, pracovitost a solidarita.

Z příkladu a svědectví Svaté Rodiny může každá rodina přebírat cenné indikace pro svůj životní styl a svá životní rozhodnutí, a čerpat sílu a moudrost ke každodennímu putování. Matka Boží a svatý Josef učí přijímat děti jako Boží dar, rodit je a vychovávat v podivuhodné spolupráci na díle Stvořitele a tak dávat každým dítětem světu nový úsměv. V rodině dospívá život dětí ke zralosti smysluplnou a účinnou zkušeností nezištné lásky, něhy, vzájemné úcty a vzájemného porozumění, odpuštění a radosti.

Chtěl bych se pozastavit zejména u radosti. **Pravá radost, která se zakouší v rodině**, není něco nahodilého a nenadálého. Je to radost, která **je plodem hluboké mezilidské harmonie**, jež umožňuje zakoušet, jak krásné je být spolu a vzájemně si pomáhat na životní pouti.
Základem radosti je však vždycky přítomnost Boha, Jeho přívětivá, milosrdná a trpělivá láska ke všem.

Pokud rodina neotevře dveře Boží přítomnosti a Boží lásce, ztrácí harmonii, převládnu individualismy a radost se vytrácí. Avšak rodina, která žije radostí – radostí z života a radostí z víry – spontánně ji předává, je solí země a světlem světa, kvasem celé společnosti.

Ať Ježíš, Maria a Josef žehnají a chrání všechny rodiny světa, aby v ní kralovaly klid a radost, spravedlnost a pokoj, které Kristus svým narozením daroval lidstvu.

Homilie

27.12.2015

Neztrácejme důvěru v rodinu

Biblická čtení, která jsme vyslechli, nám prezentovala obraz dvou rodin, které konají svoji *pout' k Božímu domu*. Elkana a Anna přinášejí syna Samuela do chrámu v Silo, aby jej zasvětili Pánu (srov. 1 Sam 1,20-22.24-28). Stejně tak Josef a Maria spolu s Ježíšem putují do Jeruzaléma (srov. Lk 2,41-52).

Často vidíme poutníky, jak se ubírají do svatyní a poutních míst, jež jsou drahá lidové zbožnosti. V těchto dnech se jich mnoho vydalo na pout' ke Svaté bráně otevřené ve všech katedrálách a mnoha svatyních světa. **Avšak tím nekrásnějším, co dnes zdůrazňuje Boží Slovo, je skutečnost, že putuje celá rodina.** Tatínek, maminka a děti jdou společně do Pánova domu, aby světili tuto slavnost modlitbou. Je to významné poučení nabízené také našim rodinám. Lze dokonce říci, že rodinný život tvoří jeden celek malých a velkých poutí.

Velice nám prospěje přemýšlet o tom, jak Maria a Josef učili Ježíše odříkávat modlitby! I to je pout', výchovná pout' k modlitbě. Také je dobré vědět, že se společně modlili během dne; a potom se v sobotu vydávali společně do synagogy, aby naslouchali Písmu Zákona a Proroků a spolu s lidem chválili Pána. Během pouti do Jeruzaléma se určitě modlili slovy Žalmu: „Zaradoval jsem se, když mi řekli: »Do domu Hospodinova půjdeme!«. Už stojí naše nohy v tvých branách Jeruzaléme!“ (Ž/122,1-2).

Jak důležité je pro naše rodiny, že *putují společně a mají stejný cíl!* Víme, že máme společnou cestu, na níž potkáváme těžkosti, ale také chvíle radosti a útěchy. Na této životní pouti sdílíme

také chvíle modlitby. **Co může být krásnějšího pro tatínka a maminku než žehnat vlastním dětem** na počátku dne a na jeho sklonku. Dělat jim na čelo křížek jako v den křtu. Není to snad ta nejjednodušší modlitba rodičů za jejich děti? Žehnat je, tedy svěřovat je Pánu jako Elkana a Anna, Josef a Maria, aby jim byl záštitou a oporou během dne. Důležitá je pro rodinu také krátká chvilka modlitby před jídlem na poděkování Pánu za tyto dary a také proto, aby se učili dělit o to, co dostali, s tím, kdo je v nouzi. Jsou to všechno nepatrná gesta, která však mají velký výchovný význam, který je vlastní putující rodině.

Ježíš se po skončení oné pouti vrátil do Nazareta a poslouchal svoje rodiče (srov. Lk 2,51). Také tento obraz dává našim rodinám krásné poučení. **Pouť totiž nekončí tím, že se dojde do svatyně, ale návratem domů a pokračováním v každodenním životě, uplatňováním duchovních plodů prožité zkušenosti.** Víme, co Ježíš tehdy udělal. Místo toho, aby se spolu se svými vrátil domů, zdržel se v jeruzalémském chrámu a způsobil velkou bolest Marii a Josefovi, kteří jej nemohli najít. Za tento svůj „útěk“ Ježíš asi požádal svoje rodiče o prominutí. Evangelium o tom mlčí, ale myslím, že to lze předpokládat. Mariina otázka ostatně obsahuje určitou výtku, když dává zřetelně najevo svoji i Josefovou starost a úzkost. Při návratu domů se k nim Ježíš určitě přimknul a projevil jim veškeré svoje city a svoji poslušnost. Součástí rodinného putování jsou také tyto momenty, které se spolu s Pánem mění na příležitost růstu, příležitost přijmout a dát odpuštění a prokázat lásku a poslušnost.

Ať se v tomto Roce milosrdenství každá putující křesťanská rodina stane privilegovaným místem zakoušené *radosti z odpuštění*. Odpuštění je podstatou lásky, která dovede chápat pochybení a zjednávat nápravu. Jakými chudáky bychom byli, kdyby nám byl Bůh neodpustil! Právě rodina vychovává k odpouštění, protože skýtá jistotu pochopení a podpory navzdory chybám, kterých se lze dopustit.

Neztrácejme důvěru v rodinu! Je krásné neustále si vzájemně otevírat srdce a nic neskrývat. Kde je láska, tam je také porozumění a odpuštění. Vám všem, drahé každodenně putující rodiny, svěřuji toto tak významné poslání, kterého má svět a církve zapotřebí víc než kdy jindy.

28.12.2015

Účastníky setkání mládeže pořádaného komunitou Taizé pozdravil papež

Vatikán/Valencie. Budujte oázy milosrdenství, zejména pro migranty, kteří potřebují přijetí – píše papež František v poselství zasláném 30 tisícům mladých lidí, kteří se shromáždili ve španělské Valencii na 38. setkání pořádaném ekumenickou komunitou z Taizé. Kardinál státní sekretář Pietro Parolin Františkovým jménem oceňuje, že letošním tématem jejich setkání na přelomu starého a nového roku je právě milosrdenství a vybízí je, aby v tomto směru rozvinuli kreativní síly vlastní mladí.

„Také vy si přejete, aby se milosrdenství projevilo ve všech svých dimenzích, včetně sociální – čtete v poselství. **Papež vás povzbuzuje, abyste pokračovali na této cestě, měli odvahu k milosrdenství, která vás povede nejen k tomu, abyste jej přijímali sami pro sebe ve svém osobním životě, ale abyste také byli nablízku těm, kdo prožívají těžkosti.** Víte, že církve je tu pro celé lidstvo a každý by měl mít možnost nalézt oázu milosrdenství tam, kde jsou křesťané. Právě tím se mohou stát vaše společenství.“

Papež František na závěr připomíná bratra Rogera, zakladatele Komunity z Taizé, jako člověka, který stál na straně chudých a bezvýznamných a svým životem ukázal, že modlitba a lidská solidarita jdou ruku v ruce. „Právě zkušenost solidarity a milosrdenství – uzavírá papežské poselství – vám dovolí prožívat štěstí, které je náročné a plné významů, a k němuž nás povolává evangelium.“

Bratr Alois: nenechme se hypnotizovat strachem

Valencie. Ve Valencii včera začalo Evropské setkání mladých, které na přelomu roku už po osmatřicáté pořádá ekumenická komunita bratří z Taizé. Už dvakrát hostila tuto „pouť důvěry na zemi“, jak označoval setkání zakladatel komunity br. Roger, také Praha. Do španělské Valencie se nyní sjelo 30 tisíc mladých lidí.

Účastníkům setkání zaslali poselství hlavní představitelé křesťanských církví. Papež František, jak jsme již informovali, je vybízí k vytváření „oáz milosrdenství“. Ekumenický patriarcha Konstantinopole Bartoloměj I. připomíná, že s nenávisť a terorismem je nutné bojovat změnou pohledu na druhé, na strach se má odpovídat láskou. Canterburský arcibiskup Justin Welby mladým Evropanům přeje, aby byli „znamením naděje“ pro lidstvo, aby objevili sílu odpuštění a společenství, posílili křesťanskou důvěru a stali se svědky dnešnímu světu.

Nových těžkostí naší doby, způsobených migrací, ale také ekologickými a sociálními fenomény, si všímá také list mladým, který k této příležitosti napsal představený komunity z Taizé **br.**

Alois (na fotce v pařížském kostele sv. Ignáce), který se právě vrátil z cesty do syrského Homsu. K situaci v tomto městě pro náš rozhlas řekl:

„Velká část města je zničená, to víme, ale obraz, který se před vámi otevře je nepředstavitelný, když to vidíte, sevře se vám srdce. Tu a tam najdete rodinu, která se vrací a snaží se žít ve svém bytě bez vody a bez elektřiny. Všechno je zničené... Ale před řeckokatolickou katedrálou se slavily vánoce pro děti. Mladí lidé jim připravili dárky. Drama dětí v Sýrii je veliké, ale pořádá se pro ně řada akcí.“

Jak jste vnímal vánoční svátky v této situaci, byly skutečně zdrojem naděje?

„Je to těžké, protože lidé jsou opravdu unavení a zdrcení. Je to spíš tak, že církev a svátky nabízejí lidem oporu a oslava vánoc v nich probouzí malou naději na naději, která je hlubší. Mladí lidé, se kterými jsem se setkal, se mě ptali: „Kde je Bůh? Proč všechno to násilí? Proč tak dlouho?“ Trvá to už čtyři, pět let a násilí nebere konce. Nejsilnější slova mi řekl jeden mladík: „Vyřídte na západě, že my chceme žít společně. Naprostá většina mladých chce žít dohromady, ať už je z jakéhokoli náboženství, ať jsou muslimové nebo křesťané. Ale náš hlas není slyšet. Hlas zbraní je silnější.“ Když tedy slyšíme něco takového, ptáme se: co můžeme dělat? Posíláme materiální pomoc, ale to samozřejmě nestačí... Myslím, že je to apel obrácený na nás všechny: máme setrvat v důvěře, ve víře, že Bůh je láska. Musíme tím však skutečně žít, musíme to ukazovat ve svých životech. Musíme ukazovat, že Bůh je láska a že náš Pán nechce násilí. Myslím, že je to apel i na nás, kteří jsme tady: máme prožívat tuto Boží lásku radikálnější způsobem a Rok milosrdenství nás k tomu vybízí.“

Mnoho Syřanů muselo odejít ze země a třeba je přijímat. Papež vybídl mladé shromážděné na setkání, aby byli „oázami milosrdenství“... Jak vnímáte toto poselství?

„Míří přímo k našemu srdci, přímo k srdci: otevřít se druhému, nenechat se hypnotizovat strachem. Jistě, tato situace s tak velkým počtem uprchlíků není jednoduchá a strach je pochopitelný. Nesmíme se ale nechat hypnotizovat strachem. Musíme se otevírat pro druhé. V Taizé jsme například přijali jednu iráckou rodinu a mladé Súdánce. Může nám to pomáhat k návratu k podstatnému, ke zjištění, že milosrdenství, láska, bratrství, bratrství prožívané v tom, že se chováme jako křesťané ke všem mužům a ženám dobré vůle, mohou otevřít budoucnost pro naši společnost. A naopak - budoucnost není v podléhání strachu.“

Poutní trasy po jubilejním Římě

Vatikán. Věřící, kteří o jubilejním roku zavítají do Věčného města, se mohou ubírat ke Svaté bráně Vatikánské baziliky po několika poutních trasách. Navazují na starobyloou poutní tradici a dotýkají se míst, která dosvědčují víru celých pokolení křesťanů, světců a mučedníků. Hlavní trasou, *Via Maior*, je papežská poutní cesta, kterou po staletí procházeli římstí biskupové po svém nástupu na Petrův stolec. Vychází z baziliky sv. Jana na Lateránu, míjí Koloseum a Mamertinskou věznici, kde byli podle tradice vězněni apoštolové Petr a Pavel, aby dospěla na náměstí Navona. Zde se rozděluje na dvě alternativní trasy, které se opětovně spojují u Andělského hradu a cestou nabízejí zastávku ve dvou kostelech, spojených s působením sv. Filipa Neriho (foto). **O. Włodzimierz Tyka, C. O.** je farářem jednoho z nich.

"Náš Nový kostel („Chiesa Nuova“) neboli kostel Santa Maria in Vallicella, doslova Panny Marie v údolíčku, letos slaví také pět set let od narození sv. Filipa Neriho. Prožíváme tak vlastně dvojí jubileum. Patříme ke trojici jubilejních kostelů na druhém břehu Tiberu a poutníkům, před posledním úsekem cesty ke Svaté bráně, nabízíme duchovní službu – svátost smíření, adoraci Nejsvětější svátosti, otevření kostela po celý den. Kongregace oratoriánů s tím začala už před rokem."

Jaké jsou historické vazby ke sv. Filipovi, baroknímu „světci veselé víry“, jak jej označil papež František?

"Sv. Filip Neri tento kostel postavil! Zde odpočívá jeho tělo a v jeho okolí vykonával své městské misie. Koncem 16. století dal vysušit původně bažinatý a vlhký terén, ono údolíčko, kde pak byl „ex novo“ vystavěn mariánský chrám na místě původně existujícího starého kostela. Jeho interiér zaplnila významná umělecká díla a kaple sv. Filipa je sama o sobě uměleckým klenotem. Na požádání mohou poutníci navštívit komůrky sv. Filipa. Zkrátka, je zde hodně k vidění"

Kongregace oratoriánů působila rovněž při nedalekém kostele sv. Jana Florentánů - *San Giovanni Battista dei Fiorentini*. Původní kostel florentské komunity v Římě je druhým z trojice jubilejních kostelů. Jak vysvětluje jeho farář, **mons. Luigi Venturi**, také zde mohou poutnické skupiny najít prostor ke svátosti smíření, adoraci, modlitbě, katechezi a slavení mše svaté. Kromě vazby ke sv. Filipovi Nerimu, který byl prvním farářem kostela, se toto místo vyznačuje zvláštní úctou k Božímu milosrdenství.

"V Římě padesátých let minulého století byla úcta k Božímu milosrdenství zakázána. Díky jedné svaté ženě a farnici, která poznala zpovědníka sv. Faustiny, vznikla téměř tajně první skupina, která šířila tuto úctu a slavila neděli Božího milosrdenství. Tato tradice pokračuje, ačkoli je zřejmé, že dnes se přenesla zejména do kostela Santo Spirito in Sassia, který Jan Pavel II. ustanovil zvláštním místem úcty Božího milosrdenství."

V kostele sv. Jana Florentánů se uchovává relikvie sv. Marie Magdalény. Je to úlomek nožní kosti.

"Na papežovo přání byla původně postavena malá kaple u paty Andělského mostu. Vedla tudy jediná přístupová cesta ke sv. Petru a všichni poutníci tak uctili relikvii Marie Magdalény předtím, než pokračovali do Vatikánské baziliky. Mělo to v nich vzbudit pravé a ryzí obrácení. Obnovili jsme tuto prastarou poutní tradici a v jedné z kaplí našeho kostela vystavili zlatý relikviář, kde mohou poutníci uctít ostatky Marie Magdalény, pronést zvláštní modlitbu a poté pokračovat buď k Andělskému hradu anebo Svaté bráně."

Třetí trasou je Poutnická cesta, která vychází rovněž z Lateránské baziliky, ale obchází městské centrum dlouhým okruhem, aby se zastavila ve třetím jubilejním kostele poblíž Andělského hradu.

"Kostel San Salvatore in Lauro v blízkosti baziliky sv. Petra byl vybrán, protože se v posledních letech stal významným střediskem spirituality sv. Pia z Pietrelciny. Navíc je to mariánský chrám zasvěcený Panně Marii Loretánské. Také my poutníkům poskytneme duchovní doprovázení ve

zповědi, modlitbě a eucharistické adoraci, a to zejména ve středu, pátek a sobotu. Navíc jsou tu iniciativy, které dodržují duchovní rady otce Pia. Každý 23. den v měsíci konáme celodenní modlitbu a tento den doprovází také fyzické znamení světce z Pietrelciny – požehnání jeho pláštěm."

Říká farář kostela, **o. Pietro Bongiovanni**. Jak se připravujete na výstav ostatků svatých Pia z Pietrelciny a Leopolda Mandiče?, ptali jsme se.

"Papež si přál, aby ostatky dvou svatých kněží byly v únoru vystaveny v Římě jako vzor kněžství, ze kterého se stala konkrétní služba ve svátosti smíření. Říká se, že otec Pius přitáhl do zповědnice statisíce lidí – někdy se udávají až dva miliony! A v tomto zástupu kajících se také samozřejmě odehrála významná obrácení a byly uděleny mimořádné milosti. Připravujeme se na tuto událost v modlitbě, protože nechceme, aby se vše změnilo v davovou záležitost. Přejeme si, aby tento výstav byl součástí cesty víry, která vyjde z kostela San Salvatore di Lauro a bude se ubírat ke svatopetrské Bráně milosrdenství, po dobře vykonané zповědi a za sborové, niterné, a oddané modlitby, plné víry."

Poslední římská poutnická trasa neze název *Via Mariana*. Vychází z baziliky Panny Marie Větší a po zastávce v dalších mariánských chrámech se na náměstí Navona spojuje s ostatními jmenovanými poutními stezkami.

Generální audience

30.12.2015

Vánoce Svatého roku milosrdenství

Bratři a sestry, dobrý den!

V těchto vánočních dnech jsme stanuli před Dítětem Ježíšem. Jsem si jist, že v našich domech ještě mnohé rodiny mají jesličky a pěstují tak tuto krásnou tradici, která sahá až ke svatému Františkovi z Assisi a která v našich srdcích oživuje mystérium Boha, který se stal člověkem.

Zbožnost k Dítěti Ježíši je velmi rozšířená. U mnoha svatých a světic byla součástí jejich každodenní modlitby. Snažili se svůj život utvářet životem Dítěte Ježíše. Myslím zvláště na svatou Terezii z Lisieux, která jako řeholnice - karmelitka nosila jméno Terezie od Dítěte Ježíše a svaté Tváře. Ona, která je Učitelkou církve, uměla žít a dosvědčovat ono „duchovní dětství“ osvojené rozjímáním ve škole Panny Marie, onu pokoru Boha, který se pro nás stal maličkým. **Toto je velké tajemství: Bůh je pokorný! My jsme pyšní, plní samolibosti, myslíme si, že jsme kdoví co, a jsme nic. On je veliký a pokorný, stává se dítětem. Toto je pravé tajemství! Bůh je pokorný. To je krásné!**

Byly časy, kdy v Kristově božsko-lidské Osobě byl Bůh dítětem a to musí mít pro naši víru zvláštní význam. Je pravda, že Jeho smrt na kříži a Jeho vzkříšení jsou maximálním výrazem Jeho vykupitelské lásky, avšak nezapomínejme, že celý Jeho pozemský život je pro nás zjevením a učením. Jeho dětství si připomínáme ve vánoční době. K růstu víry bychom potřebovali rozjímat častěji o Dítěti Ježíši. Nevíme bezpečně z tohoto období nic. Vzácné zmínky, které máme, sdělují, jak po osmi dnech od narození dostal jméno a byl uveden do chrámu (srov. *Lk 2,21-28*); a dále návštěvu mudrců a následný útěk do Egypta (srov. *Mt 2,1-23*). Potom následuje velký skok dvanácti let, kdy Ježíš spolu s Marií a Josefem putuje na Velikonoce do Jeruzaléma a místo toho, aby se vrátil s rodiči, zůstává v chrámu a rozmlouvá s učitelem Zákona.

Jak je patrné, o Dítěti Ježíši víme málo, ale můžeme se od Něho naučit mnoho, když pozorujeme život dětí. Je hezkým zvykem, když rodiče a prarodiče pozorují, co děti dělají.

Zjišťujeme především, že děti chtějí naši pozornost. Musejí být ve středu pozornosti. Proč? Protože jsou pyšné? Nikoli, ale proto, že potřebují pocit ochrany. Také pro nás je nezbytné klást do středu svého života Ježíše a vědět, byť to může vypadat paradoxně, že máme odpovědnost Jej chránit. Chce být v naší náruči, přeje si být opatrován a dívat se nám do očí. Rozesmát Dítě Ježíše je důkazem naší lásky a naší radosti z toho, že je mezi námi. Jeho úsměv je znamením lásky a

dává nám jistotu, že jsme milováni. Děti si také rády hrají. **Hrát si s dítětem však znamená, že opustíme svoji logiku a přijmeme tu jeho. Chceme-li, aby se bavilo, je nezbytné chápat, co se mu líbí, nikoli sobecky požadovat, aby dělalo to, co se líbí nám. Je to poučné pro nás. Ve vztahu k Ježíši jsme voláni opustit požadavek svojí autonomie – a to je jádro problému, totiž náš požadavek soběstačnosti - a místo toho přijmout pravou formu svobody, která spočívá v tom, že poznáváme, koho máme před sebou a sloužíme mu.** On je Synem Božím, který nás přichází spasit. Přišel mezi nás, aby nám ukázal tvář Otce bohatého láskou a milosrdenstvím.

Obejměme tedy svými pažemi Dítě Ježíše a dejme se do Jeho služeb: On je zdrojem lásky a pohody. A bude krásné, když dnes po návratu domů přistoupíme k jesličkám a políbíme Dítě Ježíše a řekneme: „Ježíši, chci být pokorný jako ty, pokorný jako Bůh“, a poprosíme Jež o tuto milost.

31.12.2015

Papež k dětským chrámovým sborům: Ve světě trvá boj mezi d'áblem a Bohem

Vatikán. Šest tisíc mladých lidí z osmnácti zemí světa se sjelo na 40. kongres federace „*Pueri cantores*“. Tato katolická organizace, založená v roce 1944 ve Francii, sdružuje dnes více než tisíc dětských sborů na celém světě a v jejím čele stojí už 20 let polský kněz a dirigent Robert Tyrała.

Mladé zpěváky přijal dnes dopoledne papež František. Při audienci v aule Pavla VI. jim odpověděl na tři otázky. „Líbí se vám náš zpěv, zpíváte rád?“ – zněl první dotaz. Papež František na něj reagoval se stejnou upřímností:

„Rád bych vás slyšel častěji, zatím jsem slyšel jen jednu píseň, doufám, že přijdou další. Rád poslouchám zpěv, ale kdybych zpíval já, bylo by to jako oslí hýkání, neumím zpívat.“

Papež pak pokračoval vyprávěním ze svého dětství:

„Je nás pět sourozenců. Když jsme byli malí, maminka nás v sobotu ve dvě hodiny odpoledne svolávala k rádiu, abychom poslouchali. A víte co? Každou sobotu vysílali nějakou operu. A maminka nás učila, o co v ní jde.... Takže jsem jako dítě poznal potěšení naslouchat zpěvu. Ale zpívat jsem nikdy neuměl.“

Mám rád hudbu a zpěv, vyznal dále František a zdůraznil, že hudba vychovává duši. Ocitoval také slova sv. Augustina, který říká „Zpívej a kráčeť“. Křesťanský život je cesta, která nemá být smutná, nýbrž radostná. Proto se má kráčet se zpěvem, dodal papež a vybídl děti, aby zopakovaly – každý ve svém jazyce – Augustinovu pobídku.

Druhá otázka byla ještě osobnější. „Jak dokážete být pořád tak dobrý, nikdy se nerozcílíte? Jaká předsevzetí máte do nového roku,“ ptali se mladí zpěváci. „Jenom Bůh je dobrý,“ odpověděl František s odkazem na Ježíšova slova v evangeliu. My lidé neseme následky zranění dědičným hříchem, a proto nejsme vždycky dobří, pokračoval papež.

„Pamatuj si vždycky, jedině Bůh je dobrý a pokud chceš najít dobrotu, jdi k Pánu, tam je veškerá dobrota, láska a milosrdenství. A víš, jak to dělám já, abych byl trochu dobrý? Přicházím za Pánem a prosím ho: „Pane, pomoz mi, abych nebyl tolik hříšný, abych nebyl moc špatný, abych nedělal nikomu naschvály, abych nezáviděl, abych se nemíchal do sporů, kterých je hodně...“ Je potřeba prosit o milost být dobrý, protože dobrý je pouze Bůh. To se musíte také naučit.“

A František opět vyzval děti, aby skandovaly, každý ve svém jazyce „Jenom Bůh je dobrý“.

„Ano, rozčiluji se, ale nekoušu!“ – reagoval pak František na druhou část otázky. Rozcílím se, ale pak si vzpomenu, kolikrát jsem já sám rozzlobil druhé a řeknu si, že nemám právo se rozčilovat.

Pokud někdo udělá něco, co nás rozzlobí, je třeba jít za ním a mluvit s ním jako s bratrem, dodal papež a pokračoval:

„Ale bez rozčilování, protože hněv je jedovatý, otravuje duši. (...) Někteří lidé, také vy jistě takové znáte, mají zahořklou duši, žijí se stálou hořkostí, jsou rozzlobení. Jakoby si každý den myli zuby octem. Tito lidé jsou nemocní, je to nemoc. Je pochopitelné, že se mi sem tam něco nelíbí, něco mě trochu rozčílí. Ale být stále rozzlobený, mít ve zvyku křičet, křičet na druhé, to je jed.“

Mám jedno předsevzetí pro nový rok, prozradil pak Svatý otec v odpovědi na třetí část otázky. Předsevzal jsem si při duchovních cvičeních, že se budu víc modlit.

„Biskupové a kněží – a já jsem biskup – musejí podpírat Boží lid v první řadě modlitbou, to je jejich první služba,“ řekl František. Vyprávěl pak mladým sboristům o ustanovení jáhnů, kteří – jak o tom píše Skutky apoštolské – převzali některé úkoly apoštolů, aby se tito mohli věnovat svému hlavnímu úkolu, totiž modlitbě a hlásání evangelia.

„Prvním úkolem biskupa je tedy modlitba, to je první úkol. Není možné být biskupem v církvi a neklást modlitbu na první místo. Potom následuje hlásání evangelia. Proto jsem si řekl, že dobrým předsevzetím pro příští rok bude modlit se trochu víc. (...) A ptám se také vás: myslíte, že by to mohlo být dobré předsevzetí také pro vás? Modlete se trochu víc! Protože církev jde kupředu díky modlitbám svatých. Modlete se za církev!“

Čím jste se chtěl stát, když jste byl malý? Večer, když se dívám s rodiči na televizi, vidím mnoho smutných a dramatických osudů. Zůstane svět takový vždycky, také až vyrostu? – ptali se do třetice mladí zpěváci.

„Kdybych vám řekl pravdu na první otázku, budete se smát... Ale řeknu vám pravdu!“ – reagoval papež František. Potvrdil, co prozradil v nedávném rozhovoru pro časopis holandských bezdomovců, že totiž obdivoval na trhu mistrovské zacházení řezníka s nožem...

„Když jsem byl malý, chtěl jsem se stát řezníkem. Líbilo by se mi to...“

Druhá otázka je vážná, pokračoval Svatý otec. „To, co říkáš, je pravda! V dnešním světě mnoho lidí trpí!“ František připomněl války v Africe, na Blízkém východě, na Ukrajině i konflikty v Latinské Americe. Modlete se za děti, které nemají co jíst, nemohou chodit do školy a když onemocní, nemají se kde léčit, vybízel papež.

„Je však jedna věc, o které se nerado nemluví, ale o které se má mluvit: ve světě je boj mezi dobrem a zlem, říkají filosofové, boj mezi ďáblem a Bohem. Ten stále trvá! Když každého z nás napadne provést nějaký naschvál, už tento drobný naschvál je inspirován ďáblem, který nás – skrze slabost, kterou v nás zanechal dědičný hřích – přivádí k tomu, abych to udělali. Zlo se děje v malých věcech stejně jako ve velkých, jak ve válkách tak například v chlapci či děvčeti, kteří lžou... Je to válka proti Boží pravdě, proti pravdě života, proti radosti. Tento boj mezi ďáblem a Bohem – jak říká Bible – bude pokračovat až do konce.“

Na světě je však také mnoho dobrých věcí a já se ptám, proč se o nich nemluví, pokračoval František, jakoby lidé chtěli vidět špatné zprávy a nahrávali tak ďáblu...

„Bůh se však také umí projevit, a to v mnoha svatých lidech! Nejen na misiích, ale ve světě, v práci, v rodinách... i když to není vidět v televizi. (...) Protože dobré věci lidi nudí. Nebo je neumíme prezentovat, dělat dobré věci a ukazovat je. Když se tedy díváš doma na televizi, pamatuj si tyhle dvě věci: ve světě je boj mezi dobrem a zlem, mnoho dětí trpí, jsou tu války a špatnosti, protože existuje boj mezi Bohem a ďáblem. Ale myslí také na mnoho, přemnoho svatých lidí, kteří dávají život, aby druhým pomohli, a kteří se modlí za druhé. (...) Na světě jsou věci opravdu ošklivé, ale jsou tu také věci opravdu svaté! Velké věci jsou Božím dílem. Jsou tu skrytí světci. A na to nezapomínejme, na „skryté světce“, které nevidíme.“

V závěru František ještě jednou poděkoval mladým sboristům za zpěv, požehnal jim a popřál vše dobré v novém roce. Všichni se pak pomodlili k Matce Boží, každý ve svém vlastním jazyce.

Dobro vždycky vítězí, i když se může zdát slabší

Plné významů je naše setkání při společném vzdávání chvály Pánu na sklonku tohoto roku! Církev v různých okolnostech pocítuje radost a povinnost zpívat Bohu slovy tohoto chvalozpěvu, který již od čtvrtého století provází modlitbu v důležitých momentech její pozemské pouti. **Z naší modlitby na poděkování za milující přítomnost Boha v událostech našich dějin vyvěrá takřka spontánně vděčná radost. Často se však stává, že v této modlitbě vnímáme jenom svůj hlas jako nedostatečný. Potřebuje být posílen doprovodem veškerého Božího lidu, což dá zaznít tomuto chvalozpěvu v unisonu. Proto ve zpěvu *Te Deum* prosíme o pomoc anděly, proroky a celé stvoření, abychom Pánu vzdali chválu. V tomto hymnu znovu procházíme dějinami spásy, kde tajemným řízením Božím nacházejí místo a souvislost také různé události našeho života z tohoto končícího se roku.**

V tomto Svatém roce mají zvláštní ozvěnu závěrečná slova tohoto církevního hymnu: „Sešli nám, Pane, své milosrdenství, jak v tebe doufáme.“ Milosrdenství, které nás provází, je světlem umožňujícím lépe chápat to, co jsme prožili, i naději, která jde s námi do začátku nového roku.

Procházet dny uplynulého roku lze připomínkou faktů a událostí, které přinesly radost a bolest, anebo snahou pochopit, **zda jsme vnímali přítomnost Boha, který vše obnovuje a podporuje svojí pomocí.** Jsme zváni ověřit si, zda se světové události uskutečnily podle Boží vůle, anebo, zda jsme popřávali sluchu převážně lidským projektům, zatíženým často soukromými zájmy, nenasytanou žádostí po moci a svévolným násilím.

Nicméně, dnes potřebujeme zaostřit svůj zrak zvláště na znamení, která nám poslal Bůh, abychom mohli nahmatat moc Jeho milosrdné lásky. Nemůžeme zapomínat, že mnohé dny byly poznamenány násilím, smrtí, nevyslovitelným utrpením mnoha nevinných, uprchlíků nucených opustit svoji vlast, mužů, žen a dětí bez trvalého příbytku, potravin a živobytí. Přece však byly dny letošního roku naplněny velkolepými činy dobroty, lásky a solidarity, i když se nedostaly do televizního zpravodajství! **Tato znamení lásky nemohou a nesmějí být zatemňována zpupností zla. Dobro vždycky vítězí, třebaže se někdy může zdát slabším a skrytým.**

Naše město Řím není bez účasti na tomto stavu celého světa. Chtěl bych všechny jeho obyvatele upřímně povzbudit k překročení nynějších těžkostí. Úsilí o obnovu zásadních hodnot služby, poctivosti a solidarity umožní překonat tíživou nejistotu, která ovládla scénu letošního roku a která je příznakem ubývajícího smyslu pro oddanost obecnému dobru. Kéž nikdy nechybí pozitivní přínos křesťanského svědectví umožňující Římu, aby podle svých dějin a s mateřskou přímlovou Marie *Salus Populi Romani* byl přednostním interpretem víry, pohostinnosti, bratrství a pokoje. „Bože, tebe chválíme. ... V tebe, Pane, doufám, nebudu zahanben navěky.“

Angelus

1.1.2016

Pán mění realitu zevnitř, trpělivostí a láskou

Drazí bratři a sestry, dobrý den a požehnaný nový rok!

Je hezké poblahopřát si na začátku roku. Obnovujeme tak vzájemně **přání, aby to, co nás čeká, bylo trochu lepší. Je to vlastně znamení naděje**, která nás oživuje a vybízí věřit v život. Víme však, že s novým rokem se všechno nezmění a že mnohé včerejší problémy zůstanou také zítra. Chtěl bych vám tedy adresovat blahopřání podepřené reálnou nadějí, která plyne z dnešní liturgie.

Je tvořeno slovy, kterými chce svému lidu žehnat Pán: „Hospodin ať nad vámi rozjasní svou tvář. ... Hospodin ať k vám obrátí svou tvář“ (*Nm 6,25-26*). Přeji vám totéž: Pán ať na vás pohlédne a můžete se radovat s vědomím, že Jeho milosrdná tvář, zářivější než slunce, se nad vámi každý den rozjasní a nikdy nezmizí! **Objevení Boží tváře obnovuje život. Bůh je totiž Otec zamilovaný v člověka a nikdy Jej neomrzí začínat s námi od začátku, aby nás obnovil.**

Pán s námi má trpělivost. Neunaví se, má-li s námi znovu začínat pokaždé, když padneme.

Pán však neslibuje kouzelné změny, nepoužívá kouzelnou hůlku. Rád **mění realitu zevnitř, trpělivostí a láskou**; žádá si vstoupit do našeho života jako déšť do země, aby vzešly plody. A stále nás očekává a něžně nás pozoruje. Každé ráno po probuzení můžeme říci: „Pán ať nade mnou dnes rozjasní svoji tvář.“ Biblické požehnání pak pokračuje: „Pán ať tě naplní pokojem“ (v.26). Dnes slavíme Světový den míru, jehož motto zní: „*Přemáhej lhostejnost a zjednávej pokoj*“. Pokoj, který chce Bůh Otec ve světě rozsévat, musíme pěstovat. A nejenom to, musíme jej „dobýt“. To obnáší opravdový a skutečný boj, duchovní boj, který probíhá v našem srdci. **Nepřítelem pokoje totiž není pouze válka, ale také lhostejnost, která svádí k tomu, abychom se starali jenom o sebe, a vytváří bariéry, podezření, obavy a uzavřenost.** To jsou nepřátelé míru. Máme, díky Bohu, spoustu informací, ale někdy jsme tak zaplaveni zprávami, že ztrácíme kontakt s realitou, s bratrem a sestrou, kteří nás potřebují. **Začněme v tomto roce otevírat srdce, probouzet pozornost k bližnímu, k tomu, kdo je nejbližší. To je cesta, jak zjednat pokoj.**

Ať nám v tom pomáhá Královna pokoje, *Matka Boží*, jejíž svátek dnes slavíme. Dnešní evangelium o ní říká, že „všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom“ (Lk 2, 19). Naděje a starosti, vděčnost a problémy – všechno, co se v životě stalo, se v Mariině srdci stává modlitbou, dialogem s Bohem. A tak jedná také s námi: uchovává radosti a rozvazuje uzly našeho života a přivádí nás k Pánu. Svěťme této Matce nový rok, aby se rozmáhal pokoj a milosrdenství.

Homilie

1.1.2016

Víra může otevřít nové cesty rozumu i politickému vyjednávání

Slyšeli jsme slova apoštola Pavla: „Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy“ (Gal 4,4).

Co to znamená, že Ježíš se narodil, „*když se naplnil čas*“? Podíváme-li se blíže na tehdejší historické období, jsme vzápětí zklamáni. Řím panoval svojí vojenskou mocí nad velkou částí tehdy známého světa. Císař Augustus dosáhl vlády po pěti občanských válkách. Také Izrael byl dobyt římskou říší a vyvolený národ ztratil svobodu. Pro Ježíšovy současníky to tedy jistě nebyla nejlepší doba. Geopolitická sféra tedy není tím, na co je třeba brát zřetel při definování plnosti času. Je proto nezbytná jiná interpretace, která chápe plnost z *Božího hlediska*. Jakmile Bůh rozhodl, že nadešla chvíle ke splnění daného proroctví, naplnil se lidstvu čas. Nejsou to tedy dějiny, které rozhodují o Kristově narození. Spíše **Jeho příchod na svět umožňuje dějinám, aby došly svojí plnosti. Narozením Božího Syna proto začíná počítání nové éry, která je naplněním starobylého proroctví.** Jak píše autor listu Židům: „Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Pán v minulosti k našim předkům skrze proroky. V této poslední době však promluvil k nám skrze svého Syna. Jeho ustanovil dědicem všeho a skrze něj také stvořil svět. On je odlesk jeho božské slávy a výrazná podoba jeho podstaty, on všechno udržuje svým mocným slovem“ (Žid 1,1-3). Plnost času je tedy přítomnost Boha v první osobě v našich dějinách. Nyní můžeme vidět Jeho slávu, která září v chudobě stáje a být povzbuzeni a podpořeni Jeho Slovem, které se v jednom dítěti stalo „maličkým“. Díky Němu může naše doba nalézt svoji plnost. **I náš osobní čas se naplní v setkání s Ježíšem Kristem, Bohem, jenž se stal člověkem.**

Toto tajemství nicméně kontrastuje s *dramatickou dějinnou zkušeností*. Každý den, třebaže bychom chtěli, aby se nám dostávalo opory ve znameních přítomnosti Boha, musíme narážet na opačná, negativní znamení, která působí spíše dojmem Jeho absence. **Zdá se, že plnost času se rozpadá na četné formy nespravedlnosti a násilí, jimiž je lidstvo denně zraňováno.** Někdy se ptáme: jak je možné, že přetrvává utiskování člověka člověkem a že arogance silnějšího nadále ponižuje toho nejslabšího, kterého vytlačuje na ten nejzbedačenější okraj našeho světa? Dokdy bude lidská špatnost na zemi rozsévat násilí a nenávisť a přinášet nevinné oběti? Jak může být čas plnosti, hledíme-li na zástupy mužů, žen a dětí, kteří utíkají před válkou, hladem a pronásledováním, přičemž riskují život, jen aby se domohli respektování svých základních lidských

práv? Proud bídy, živený hříchem, zdánlivě protiřečí plnosti času uskutečněné Kristem. Pamatujete si drazí, *pueri cantores* (- obrací se papež k dětským sborům, které doprovázely dnešní liturgii a které den předtím přijal na zvláštní audienci) - to byla ta třetí otázka, kterou jste mi včera položili... I děti si toho všímají.

A přece tento proud nezmůže nic proti oceánu milosrdenství, které zaplavuje náš svět. Všichni jsme povoláni ponořit se do tohoto oceánu a nechat se znovu zrodit, abychom přemohli lhostejnost, která překáží solidaritě, a opustili falešnou neutralitu, která zabraňuje vzájemnému sdílení. Milost Krista, který naplňuje očekávání spásy, nás nutí stát se Jeho spolupracovníky při vytváření spravedlivějšího a bratrštějšího světa, kde každý člověk a veškeré tvorstvo bude moci žít v pokoji a v původní harmonii Božího stvoření.

Na počátku nového roku nás církev nechává rozjímat o Mariině božském mateřství jakožto ikoně míru. V ní se naplňuje starobylý příslib. Ona uvěřila andělovým slovům, počala Syna a stala se Matkou Páně. Jejím prostřednictvím, jejím přitakáním se naplnil čas. Evangelium, které jsme slyšeli, říká, že Panna „to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom“ (Lk 2,19).

Představuje se nám stále jako nádoba naplněná pamětí Ježíše, jako Trůn moudrosti, odkud je třeba čerpat, abychom měli koherentní interpretaci Jeho učení. Dnes nám nabízí možnost chápat smysl událostí, které se osobně dotýkají nás, našich rodin, našich zemí a celého světa. Kam nemůže dosáhnout rozum filosofů, ani politické vyjednávání, tam může dosáhnout moc víry, kterou přináší milost Kristova evangelia a která může vždycky otevírat nové cesty rozumu i vyjednávání.

Blahoslavená jsi, Maria, protože jsi dala světu Božího Syna; avšak ještě více blahoslavená jsi proto, že jsi v Něho uvěřila. Plná víry jsi počala Ježíše nejprve v srdci a potom v lůně, aby ses stala Matkou všech věřících (srov. Augustin, *Sermo* 215,4). **Vztáhni Matko svoje požehnání na nás v tento den tobě zasvěcený, ukaž nám tvář svého Syna Ježíše, který celému světu uděluje milosrdenství a pokoj.**